

RIZIKOVÁ KOMUNIKACE DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH

ZUR388

Lenka Dědková

MEETING ONLINE STRANGERS

= interakce s neznámými lidmi na internetu

- Pouze na internetu (online friends, virtual friends)
- S transferem do reality

U dospělých – spíše „seznamování se na internetu“ (online dating)

Fokus přednášky: děti a dospívající

ČASTÉ OBAVY: OBLASTI

Sexualita

- Na internetu: sexuální pobídky (sexual solicitations), sexting, shlížení sexuálně explicitních nebo pornografických materiálů
- Při přenosu komunikace offline: sexuální zneužití

Agresivita

- Na internetu: agresivní projevy (obtěžování, kyberšikana)
- Při přenosu komunikace offline: fyzické ublížení

Lhaní a manipulace

- Na internetu: usnadněné lhaní díky anonymitě a neviditelnosti

Soukromí

- Na internetu: sdílení osobních údajů v (polo)veřejném prostoru

OBAVY JSOU ČASTO „V JEDNOM BALÍČKU“

Prototyp online darebáka (ve vztahu k dítěti):

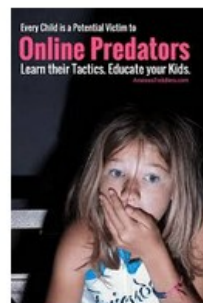
předstírá, že je ve věku dítěte, sbírá informace o dítěti, aby jej snadněji přesvědčil (zmanipuloval/vydíral) k osobnímu setkání s úmyslem jej zneužít

OBAVY JSOU ČASTO „V JEDNOM BALÍČKU“

Prototyp online darebáka (ve vztahu k dítěti):

předstírá, že je ve věku dítěte, sbírá informace o dítěti, aby jej snadněji přesvědčil (zmanipuloval/vydíral) k osobnímu setkání s úmyslem jej zneužít

Takové popisy slyšíme od dětí, když se jich zeptáme na to, proč by se na internetu neměly bavit s neznámými lidmi (EUKO III)



ONLINE PEDOPHILE, ONLINE PREDATOR, ONLINE PERVERT, CYBERGOOMER: DĚTI

Age (and presentation)	<ul style="list-style-type: none"> - Fat and old - They're 20 plus...obviously - This may be very rude but I always imagine them to be like mainly old...something like 50 years old - Old farts, not 70, more like 40 - Creepy old man – starey eyes - Old but lives with their parents - Older than us...and then when hear about them they're not like you imagine
Unattractive appearance	<ul style="list-style-type: none"> - Bearded - Bald - Sweaty - Slimy - Someone wearing big thick glasses - Disgusting people - Like those pictures, mug shots, like those people that have gone into prison - Really scarey – look scarey - Geeks with big old beer guts
Unstable personality	<ul style="list-style-type: none"> - A sick person - A weirdo - Mentally disturbed - They're crazy - Psychopaths - They must be drunk - They're not right in the head
Relationship	<ul style="list-style-type: none"> - They're people we don't know - Maybe foreign people who'd ask me out
Sex offenders (generic)	<ul style="list-style-type: none"> - They are child molesters - They are child profiteers - They're paedophiles - Perverts - Rapists



NICMÉNĚ...

... pokud se děti zeptáme obecněji na to, co je ne internetu pro ně potenciálně nepříjemné, pak častěji zmiňují jiné věci

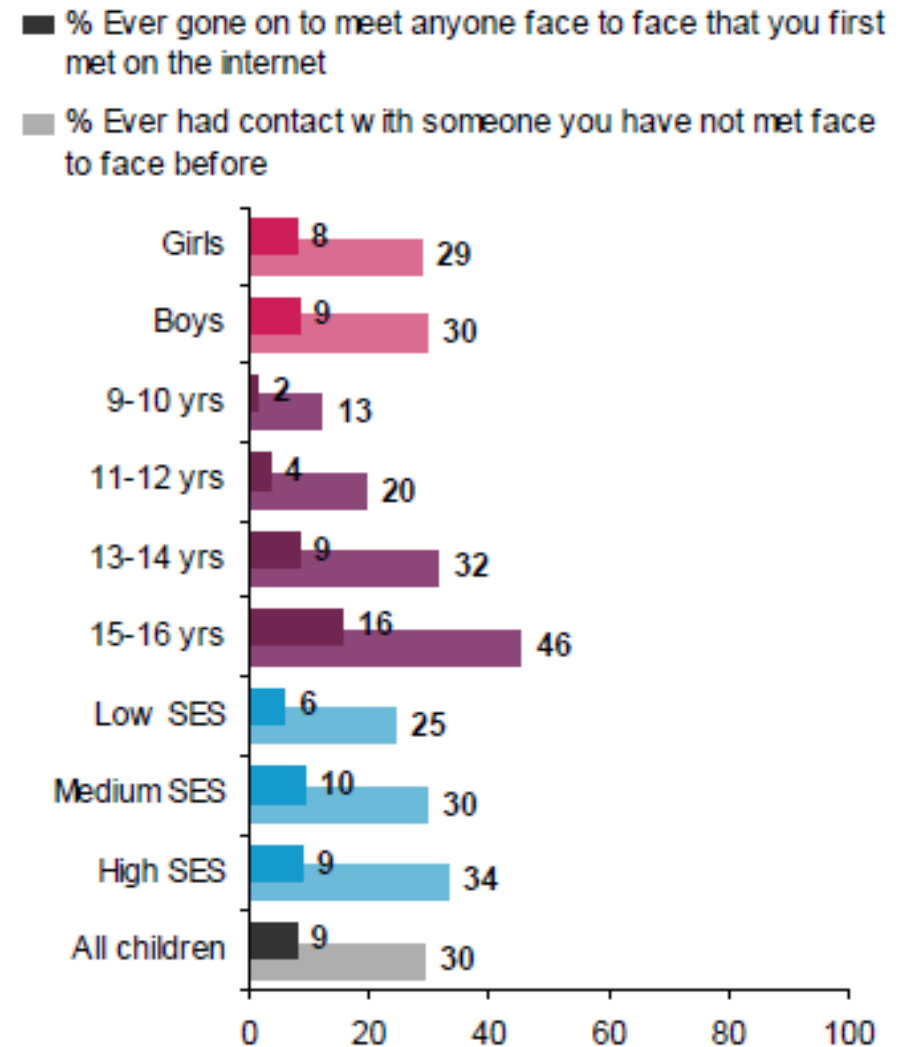
- Polovina dětí popisuje „content risks“ (shlížení pornografie, násilného obsahu)
- Pětina dětí zmiňuje „conduct risks“ (šikana, hacking)
- 14% dětí zmiňuje některý z „contact risks“ (předstírání, lhaní, setkávání se s lidmi z internetu, sexuální obtěžování)

Samy se totiž s „online predátory“ a podobnými prototypickými darebáky nepotkávají, častěji zažívají jiné negativní situace

11% dětí, které se s někým sešly, řeklo, že setkání bylo „bothering“

- Polovina z nich v další otázce na to, jak moc byli „upset“, odpověděla, že vůbec nebo jen trochu
- I v rámci negativních setkání byla většina s vrstevníkem nebo člověkem jen o pár let mladším/starším

V jiných výzkumech je podíl negativních zkušeností ještě nižší



ONLINE PREDÁTOŘI V USA

National Juvenile Online Victimization survey

Vzorek sexuálních kriminálních případů dospělý x nezletilý, kde se oběť a pachatel setkali na internetu

Zaměřili se na porovnání stereotypních představ a toho, co na vzorku zjistili:

- Pachatelé nejsou pedofilové (spíše hebefilní)
- Nelžou o věku, vzhledu ani o svých motivech (mít s dotyčným sexuální vztah)
- Nebývají impulzivní
- Oběti jsou dospívající, ne děti
- Polovina obětí byla zamilovaná, s pachatelem se potkávali opakovaně

OHROŽENÁ POPULACE

Dívky a chlapci s homosexuální nebo zatím nejistou orientací (75 % obětí jsou dívky, z 25 % chlapců je většina s muži)

Slabé vztahy s rodiči, konflikty s rodiči, rodiče nesledují, co děti dělají

Depresivní, osamělí, problémy se soc. interakcí

Oběti offline fyzického nebo sexuálního zneužití

RIZIKOVOST KOMUNIKACE POUZE NA INTERNETU

Adolescenti 10-17 let ($N=1501$)

S kým se baví online – jak dobře dané lidi znají

3 skupiny:

- Opatrní – jen RL známí
- Zprostředkovaní přáteli
- Neomezení – ti dále dělení na high – low risk podle počtu potenciálně rizikových aktivit

Agresivní sexuální obtěžování online – nevyžádané sex.návrhy zahrnující pokus o setkání nebo skutečné setkání offline

PODÍL RIZIKOVÉ KOMUNIKACE

	%	Sexuální návrhy %
Neomezení - high risk	17	15
Neomezení - low risk	21	6
Zprostředkování	10	4
Opatrní	51	1
CELKEM		5

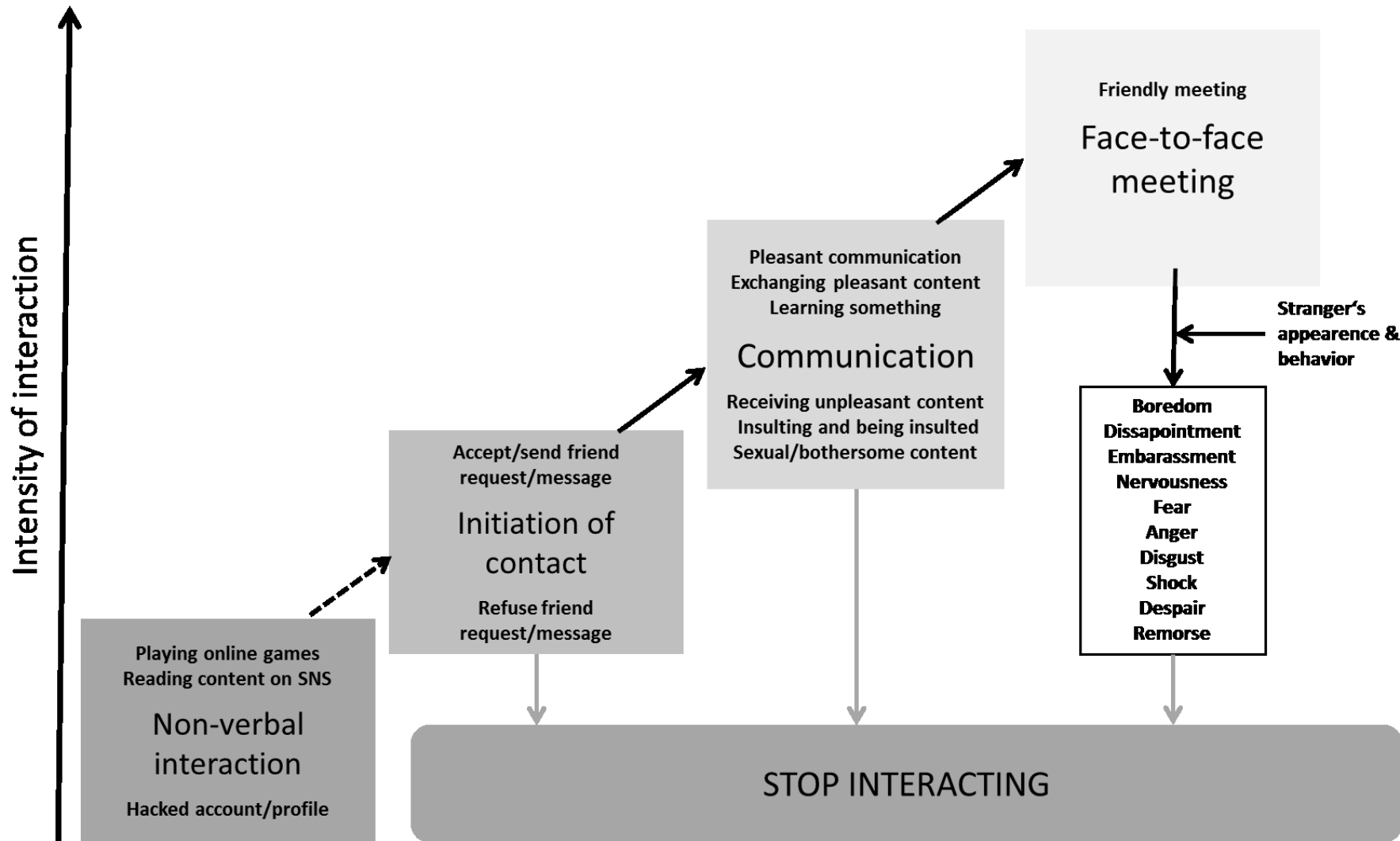
High risk

častěji teenageři (13-17 x 10-12);
více používají internet a zapojují se do interaktivních aktivit online;
častěji jsou obětmi offline obtěžování (rvaček, šikany);
mají vyšší míru depresivity

OVĚ KOMUNIKACE

→ „vulnerabilní populace“
Neomezení High risk

	%	Sexuální návrhy %
Neomezení - High risk	17	15
Neomezení - low risk	21	6
Zprostředkovaní	10	4
Opatrní	51	1
CELKEM		5



Zkušenosti dětí s neznámými lidmi podle míry interakce, ke které v každé fázi dochází

Cernikova, M, Dedkova, L., & Smahel, D. (2018). Youth interaction with online strangers: Experiences and reactions to unknown people on the Internet. *Information, Communication & Society*, 21, 94-110.

Dedkova, L., Cerna, A., Janasova, K., & Daneback, K. (2014). Meeting online strangers offline: The nature of upsetting experiences for adolescent girls. *Communications. European Journal of Communication Research*, 39, 327-346

TAKE HOME MESSAGE

Online predátoři tak, jak bývají popisováni v médiích a jak si je samy děti a dospívající představují, jsou pouze marginální problém

(i když i to se může stát)

Proč bychom měli chtít změnit povědomí o tom, co je na internetu opravdu problémové?

- Edukativní programy a preventivní a legislativní opatření proti „neexistujícímu nepříteli“ nejsou účinná – nepomáhají dětem v tom, co skutečně zažívají, a odvádějí pozornost odborné i laické veřejnosti jinam
- Dávejte si sami pozor na svoje stereotypní představy